Parlament Europejski
2024-2029

TEKSTY PRZYJĘTE

P10_TA(2026)0119

Kontrola działalności finansowej Grupy Europejskiego Banku Inwestycyjnego – sprawozdanie roczne za rok 2024

Rezolucja Parlamentu Europejskiego z dnia 28 kwietnia 2026 r. w sprawie kontroli działalności finansowej Grupy Europejskiego Banku Inwestycyjnego – sprawozdanie roczne za rok 2024 (2025/2237(INI))

Parlament Europejski,

– uwzględniając opublikowane 30 stycznia 2025 r. sprawozdanie z działalności Grupy Europejskiego Banku Inwestycyjnego (EBI) za rok 2024 pt. „Priorytety na rzecz dobrobytu”,

– uwzględniając opublikowane 5 marca 2025 sprawozdanie EBI dotyczące inwestycji w latach 2024–2025 r. pt. „Innowacje, integracja i uproszczenie w Europie” oraz sprawozdanie EBI z 7 lutego 2024 r. dotyczące inwestycji w latach 2023–2024 pt. „Transformacja na rzecz konkurencyjności”,

– uwzględniając sprawozdanie grupy EBI z wdrażania polityki przejrzystości grupy EBI za 2023 r., opublikowane 1 lipca 2024 r., oraz politykę przejrzystości EBI zatwierdzoną 17 listopada 2021 r. i zmienioną 16 lipca 2025 r.,

– uwzględniając strategiczny plan działania grupy EBI na lata 2024–2027 z 21 czerwca 2024 r.,

– uwzględniając raport EBI na temat globalnego oddziaływania w latach 2023–2024, opublikowany 13 czerwca 2024 r.,

– uwzględniając decyzję Rady (UE) 2025/504 z dnia 11 marca 2025 r. zmieniającą protokół nr 5 w sprawie Statutu Europejskiego Banku Inwestycyjnego[1],

[1] Dz.U. L, 2025/504, 14.3.2025, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec/2025/504/oj.

– uwzględniając plan działania grupy EBI dotyczący bezpieczeństwa i przemysłu obronnego, przedstawiony 12 kwietnia 2024 r. na posiedzeniu Rady do Spraw Gospodarczych i Finansowych w Luksemburgu,

– uwzględniając plan operacyjny grupy EBI na lata 2024–2026 z 9 lutego 2024 r. oraz plan operacyjny grupy EBI na lata 2025–2027 z dnia 30 stycznia 2025 r.,

– uwzględniając trzecie sprawozdanie roczne grupy EIB z dnia 15 lipca 2024 r. pt. „Działania grupy EBI w regionach UE objętych polityką spójności”,

– uwzględniając decyzję Rady EBI z dnia 21 marca 2025 r. ograniczającą wykluczone działania, która jest zgodna ze stanowiskiem Rady Europejskiej z dnia 6 marca 2025 r.,

– uwzględniając komunikat Komisji z dnia 19 marca 2025 r. pt. „Unia oszczędności i inwestycji – strategia na rzecz zwiększenia zamożności obywateli i konkurencyjności gospodarczej w UE” (COM(2025)0124),

– uwzględniając sprawozdanie grupy EBI z dnia 10 czerwca 2025 r. pt. „Mechanizm rozpatrywania skarg – sprawozdanie roczne za rok 2024”,

– uwzględniając sprawozdania roczne Komitetu Kontroli i Audytu EBI za 2024 r., opublikowane 12 września 2025 r.,

– uwzględniając sprawozdanie grupy EIB z dnia 26 czerwca 2024 r. pt. „Wsparcie grupy EBI dla przedsiębiorstw w UE – dowody na skuteczność w niwelowaniu niedoskonałości rynku”,

– uwzględniając wspólny komunikat Komisji oraz wysokiego przedstawiciela Unii do spraw zagranicznych i polityki bezpieczeństwa z 5 marca 2024 r. pt. „Nowa strategia na rzecz europejskiego przemysłu obronnego – osiągnięcie gotowości UE dzięki zdolnemu do reagowania i odpornemu europejskiemu przemysłowi obronnemu” (JOIN(2024)0010),

– uwzględniając sprawozdanie specjalne Europejskiego Trybunału Obrachunkowego (ETO) nr 22/2024 z dnia 21 października 2024 r. pt. „Podwójne finansowanie z budżetu UE”,

– uwzględniając sprawozdanie specjalne ETO nr 07/2025 z dnia 19 marca 2025 r. pt. „Europejski Fundusz na rzecz Inwestycji Strategicznych”,

– uwzględniając sprawozdanie grupy EBI z dnia 8 sierpnia 2025 r. pt. „Sprawozdanie z ujawniania informacji o zarządzaniu ryzykiem Grupy Europejskiego Banku Inwestycyjnego – grudzień 2024 r.”,

– uwzględniając sprawozdanie EBI z działalności dochodzeniowej za rok 2024, opublikowane 4 sierpnia 2025 r.,

– uwzględniając wspólny komunikat Komisji oraz wysokiego przedstawiciela Unii do spraw zagranicznych i polityki bezpieczeństwa z dnia 19 marca 2025 r. pt. „Wspólna biała księga w sprawie obronności europejskiej – Gotowość 2030” (JOIN(2025)0120),

– uwzględniając sprawozdanie grupy EBI z lipca 2025 r. pt. „Wkład grupy EBI w wieloletnie ramy finansowe Unii Europejskiej na lata 2021–2027 – synteza dowodów z oceny”,

– uwzględniając badanie Komisji z 2024 r. pt. „Dostęp do finansowania kapitałowego dla europejskich MŚP z sektora obronnego”[2],

– uwzględniając opinię ETO nr 01/2026 z dnia 12 stycznia 2026 r.,

– uwzględniając oświadczenie CC 1/2025 komitetu kontaktowego najwyższych organów kontroli Unii Europejskiej z dnia 30 września 2025 r. w sprawie zewnętrznej kontroli publicznej nad Europejskim Bankiem Inwestycyjnym,

– uwzględniając sprawozdanie Enrica Letty z dnia 17 kwietnia 2024 r. pt. „Znacznie więcej niż rynek. Szybkość, bezpieczeństwo, solidarność – wzmocnienie jednolitego rynku w celu zapewnienia zrównoważonej przyszłości i dobrobytu wszystkim obywatelom UE” (sprawozdanie Letty),

– uwzględniając sprawozdanie komisji ekspertów pod przewodnictwem Christiana Noyera z dnia 25 kwietnia 2024 r. pt. „Rozwój europejskich rynków kapitałowych w celu finansowania przyszłości”,

– uwzględniając raport Maria Draghiego z dnia 9 września 2024 r. na temat przyszłości europejskiej konkurencyjności (raport Draghiego),

– uwzględniając oświadczenie prasowe przewodniczącej Komisji Ursuli von der Leyen z dnia 4 marca 2025 r. w sprawie pakietu dotyczącego obronności,

– uwzględniając swoją rezolucję z dnia 12 marca 2025 r. w sprawie białej księgi dotyczącej przyszłości europejskiej obrony[3],

---

[2] Komisja Europejska: Dyrekcja Generalna ds. Przemysłu Obronnego i Przestrzeni Kosmicznej, „Access to equity financing for European defence SMEs” [Dostęp do finansowania kapitałowego dla europejskich MŚP z sektora obronnego], Urząd Publikacji Unii Europejskiej, 2024, https://data.europa.eu/doi/10.2889/698738.

[3] Dz.U. C, C/2025/3151, 20.6.2025, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2025/3151/oj.

– uwzględniając wykaz wyłączonych rodzajów działalności grupy EBI, opublikowany 17 lipca 2025 r.,

– uwzględniając art. 55 Regulaminu,

– uwzględniając sprawozdanie Komisji Kontroli Budżetowej (A10-0086/2026),

A. mając na uwadze, że grupa EBI obejmuje EBI i Europejski Fundusz Inwestycyjny (EFI), przy czym EBI jest największą na świecie wielostronną instytucją finansową, będącą w całości własnością państw członkowskich UE; mając na uwadze, że działalność banku publicznego powinna polegać na usuwaniu wyraźnych niedoskonałości rynku i uzupełnianiu niewystarczających inwestycji w sytuacji braku finansowania prywatnego;

B. mając na uwadze, że zgodnie z postanowieniami traktatów UE grupa EBI powinna przyczyniać się do zrównoważonego i stałego rozwoju rynku wewnętrznego w interesie Unii; mając na uwadze, że jej inwestycje powinny koncentrować się na projektach charakteryzujących się dowiedzioną dodatkowością i optymalnym wykorzystaniem środków finansowych oraz mających na celu rozwój rynku wewnętrznego lub na projektach będących przedmiotem wspólnego zainteresowania, które nie mogą być w całości sfinansowane ze środków dostępnych w jednym z państw członkowskich;

C. mając na uwadze, że finansowanie EBI powinno uzupełniać, a nie zastępować budżety krajowe i finansowanie prywatne oraz powinno być zgodne z zasadą pomocniczości, zwłaszcza w dziedzinach polityki, które w pierwszej kolejności są w gestii państw członkowskich; mając na uwadze, że finansowanie EBI musi zapewniać wyraźną unijną wartość dodaną i przynosić wymierne rezultaty pod względem rzeczywistej dodatkowości;

D. mając na uwadze, że grupa EBI przyczynia się do promowania spójności gospodarczej, społecznej i terytorialnej w UE oraz wspiera unijną politykę współpracy na rzecz rozwoju poprzez środki wdrażane poza UE;

E. mając na uwadze, że w sprawozdaniach Letty i Draghiego dotyczących przyszłości UE wzywa się do wzmocnienia konkurencyjności UE oraz podkreśla kluczową rolę integracji rynkowej i potrzebę przyspieszenia inwestycji publicznych i prywatnych w celu zbudowania silniejszej Europy; mając na uwadze, że grupa EBI odgrywa kluczową rolę, zwłaszcza za pośrednictwem EFI, we wspieraniu małych i średnich przedsiębiorstw (MŚP), a tym samym zwiększa ich zdolność dostępu do rynków finansowych; mając na uwadze, że rolę EBI w dziedzinie mieszkalnictwa należy oceniać na podstawie kryteriów dodatkowości oraz że EBI powinien uzupełniać działania krajowe, a nie je zastępować;

F. mając na uwadze, że rating kredytowy EBI na poziomie AAA stanowi strategiczny atut dla Unii Europejskiej i jej państw członkowskich;

G. mając na uwadze, że niniejsze sprawozdanie koncentruje się na wymiarze kontrolnym działań EBI i ocenia się w nim stosunek wartości do ceny, rozliczalność i należyte zarządzanie zasobami UE; mając na uwadze, że ciągłe rozszerzanie mandatu EBI i wzrost gwarancji budżetowych UE wspierających jego operacje sprawia, że uzasadnione i konieczne jest odpowiednie podniesienie poziomu kontroli zewnętrznej;

H. mając na uwadze, że demokratyczna rozliczalność musi nadążać za zmieniającą się rolą EBI; mając na uwadze, że intensywność i jakość nadzoru Parlamentu nad operacjami finansowymi EBI powinny odpowiadać intensywności współpracy EBI z Komisją, która stała się bardzo znacząca; mając na uwadze, że rosnącej roli EBI powinna towarzyszyć większa demokratyczna rozliczalność i przejrzystość, mając na uwadze, że bardziej rygorystyczna kontrola parlamentarna poprawiłaby demokratyczną rozliczalność EBI, a to wymaga przejrzystej sprawozdawczości, dostępu do audytu i zorganizowanych działań następczych w związku z zaleceniami Parlamentu;

I. mając na uwadze, że skuteczna ochrona sygnalistów i dziennikarstwo śledcze przyczyniają się do zapobiegania nadużyciom finansowym i do należytego zarządzania finansami, ponieważ poprawiają przejrzystość i kontrolę publiczną;

J. mając na uwadze, że EBI jest własnością państw członkowskich, a jego kapitał subskrybowany w wysokości 248,8 mld EUR stanowi zobowiązanie wobec podatników; mając na uwadze, że pożyczki zaciągane przez EBI nie pojawiają się w krajowych statystykach długu publicznego; mając na uwadze, że ów pozabilansowy charakter sprawia, że zasadnicze znaczenie mają rygorystyczne normy efektywności i kontrola zewnętrzna; mając na uwadze, że rozszerzeniu mandatu EBI musi towarzyszyć wzmocnienie mechanizmów kontroli zewnętrznej;

K. mając na uwadze, że grupa EBI posiada wewnętrzne mechanizmy rozliczalności, które nie zastępują jednak niezależnej zewnętrznej kontroli demokratycznej i nadzoru ze strony ETO;

L. mając na uwadze, że zgodnie z obecnymi ramami traktatowymi i statutem EBI współpraca między EBI a Parlamentem w kontekście rocznego sprawozdania z kontroli opiera się w dużej mierze na nieformalnych ustaleniach i utrwalonych praktykach, a nie na wiążących zobowiązaniach instytucjonalnych;

M. mając na uwadze, że model biznesowy EBI wymaga najwyższych standardów uczciwości, rozliczalności i przejrzystości oraz że należy przyjąć i stale aktualizować odpowiednie środki w celu unikania

finansowania wszelkich form oszustw, prania pieniędzy, terroryzmu i przestępczości zorganizowanej oraz unikania opodatkowania;

N. mając na uwadze, że EBI odgrywa kluczową rolę w realizacji celów zewnętrznych Unii dzięki swojej działalności pożyczkowej w państwach spoza UE, w tym za pośrednictwem instrumentu EBI Global wprowadzonego w 2022 r., co należy dostosować do polityki i priorytetów UE na całym świecie; mając na uwadze, że skuteczna współpraca z krajami partnerskimi w zakresie zarządzania migracjami, w tym readmisji i powrotu migrantów, którzy nie mają prawa legalnego pobytu w Unii, jest istotną kwestią w kontekście ram udzielania pożyczek zewnętrznych UE;

O. mając na uwadze, że personel na wszystkich szczeblach grupy EBI, w tym kadra kierownicza wyższego szczebla i Rada, powinien być zrównoważony pod względem płci i pod względem geograficznym przy pełnym poszanowaniu zasad wyboru opartych na osiągnięciach; mając na uwadze, że dobre samopoczucie pracowników oraz przejrzyste i sprawiedliwe ramy kadrowe mają zasadnicze znaczenie dla odporności instytucjonalnej i uczciwości;

Operacje finansowe i wyniki

1. odnotowuje stabilne wyniki finansowe grupy EBI w 2024 r. i jej skonsolidowane wyniki w tymże roku, które opiewają na 3,38 mld EUR; podkreśla, że utrzymanie ratingu kredytowego EBI na poziomie AAA musi pozostać głównym celem zarządzania EBI; podkreśla, że ratingowa ocena AAA dla EBI jest strategicznym atutem, który umożliwia EBI oferowanie korzystnych warunków finansowania; podkreśla, że sukces należy utrzymać i należy go w coraz większym stopniu mierzyć konkretnymi wynikami gospodarczymi i politycznymi, a nie tylko zatwierdzonymi wolumenami; podkreśla ponadto, że wyniki finansowe powinny być również mierzone na podstawie dowodów na dodatkowość polityki, stosunek wartości do ceny i wymierne wyniki; przypomina, że uproszczone procedury należy poddawać okresowemu niezależnemu przeglądowi;

2. zauważa z zaniepokojeniem, że część płatności opóźnionych o ponad 90 dni potroiła się i wyniosła 281,3 mln EUR na koniec 2024 r., co stanowi 0,06% całkowitego portfela kredytowego (w porównaniu z 82,4 mln EUR, czyli 0,02%, na koniec 2023 r.), i chociaż przyznaje, że wg standardów bankowych liczba tych opóźnień wciąż jest bardzo niska, zwraca się do EBI o wyjaśnienie przyczyn takiego stanu rzeczy i o poinformowanie o podjętych działaniach naprawczych; podkreśla, że każdy wzrost ekspozycji nieobsługiwanych musi być uważnie monitorowany w celu ochrony stabilności finansowej i zdolności kredytowej EBI; podkreśla, że ów wzrost ekspozycji nieobsługiwanych i zaległych płatności znacznie przekracza wzrost ogólnego portfela kredytowego o 2%;

InvestEU, uproszczenie wieloletnich ram finansowych oraz Instrument na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności

3. zauważa, że w 2024 r. EBI zatwierdził 38 operacji w ramach InvestEU i wykorzystał w tym celu gwarancje UE na kwotę 1,7 mld EUR; domaga się, aby sprawozdawczość uzupełniała wskaźniki oparte na nakładach o wskaźniki oparte na skutkach, a tym samym pokazywała rzeczywiste wyniki gospodarcze, a także aby obejmowała ocenę dodatkowości i analizę ex post potencjalnego efektu wypierania, w tym również w przypadku operacji realizowanych przez pośredników finansowych; apeluje o przyjęcie podejścia budżetowego opartego na wynikach, w którym alokacja kapitału i priorytety strategiczne są oceniane na podstawie udowodnionej wydajności, zwrotu z inwestycji i rzeczywistej wartości pieniądza dodatkowo do zgodności z wcześniej określonymi celami procentowymi;

4. podkreśla, że program InvestEU należy również oceniać na podstawie jakości jego interwencji i ich wymiernego wpływu, a nie tylko na podstawie wysokości wykorzystanych środków finansowych; przypomina, że obecnie nie istnieją weryfikowalne ramy pomiarowe do oceny wyników projektów finansowanych w ramach InvestEU;

5. zauważa, że wielość i złożoność unijnych instrumentów finansowania skutkuje brakiem efektywności; podkreśla, że ograniczenie biurokracji jest ważne, aby przywrócić konkurencyjność, oraz że uproszczenie powinno zmniejszyć obciążenie administracyjne bez osłabiania ścieżek audytu, przejrzystości ani kontroli służących zwalczaniu nadużyć finansowych; zauważa starania EBI na rzecz uproszczenia oceny czasu wprowadzania produktów na rynek; wzywa EBI do publikowania rocznych kluczowych wskaźników efektywności dotyczących zatwierdzania oraz do wykazania wymiernego zmniejszenia obciążeń administracyjnych dla wnioskodawców, zwłaszcza MŚP i spółek o średniej kapitalizacji;

6. z zadowoleniem przyjmuje trwającą ocenę ram pomiaru dodatkowości i wpływu EBI i zauważa, że wyniki mają być dostępne w pierwszej połowie 2026 r.; wzywa EBI i Komisję do ustanowienia wspólnej metody dodatkowości ex post dla operacji wspieranych przez UE oraz do regularnego składania sprawozdań na temat skutków na poziomie portfela i sektora;

Bezpieczeństwo energetyczne

7. wzywa EBI do oceny wszystkich projektów niskoemisyjnych, w tym w zakresie energii jądrowej, pod kątem obiektywnych i przejrzystych kryteriów, takich jak intensywność emisji dwutlenku węgla w całym cyklu życia, stabilność sieci i opłacalność, oraz do neutralności technologicznej przy jednoczesnym skupieniu się na strategicznych projektach transgranicznych, aby zwiększyć unijną wartość dodaną;

zwraca uwagę, że w 2024 r. EBI zainwestował ponad 27 mld EUR w transformację energetyczną i bezpieczeństwo energetyczne, w tym w odnawialne źródła energii, sieci i magazynowanie; apeluje do EBI o priorytetowe traktowanie kwestii efektywności energetycznej i opłacalności przy jednoczesnym pełnym poszanowaniu suwerennego prawa państw członkowskich do decydowania o własnym koszyku energetycznym;

8. wyraża zaniepokojenie nieproporcjonalnymi wymogami dotyczącymi sprawozdawczości na temat kwestii środowiskowych, społecznych i z zakresu ładu korporacyjnego, nakładanymi na pożyczkobiorców EBI; ostrzega, że nadmierne obowiązki w zakresie ujawniania informacji zniechęcają opłacalne ekonomicznie projekty i stwarzają niekorzystne warunki konkurencji dla europejskich przedsiębiorstw; wzywa EBI do dokonania przeglądu wymogów dotyczących sprawozdawczości na temat kwestii środowiskowych, społecznych i z zakresu ładu korporacyjnego w celu zapewnienia proporcjonalności;

Polityka obrony i bezpieczeństwa

9. podkreśla, jak ważny jest wkład grupy EBI w obronność i bezpieczeństwo Europy oraz pokój na kontynencie, na co wskazano w białej księdze w sprawie obronności europejskiej „Gotowość 2030”, a to dzięki temu, że EBI wspiera inicjatywy zwiększające autonomię strategiczną i odporność Unii, mające na celu wzmocnienie przemysłu obronnego UE, poprawę infrastruktury cyberbezpieczeństwa i promowanie innowacji w zakresie krytycznych technologii obronnych poprzez zapewnienie finansowania i pobudzanie inwestycji prywatnych;

10. odnotowuje decyzję Rady EBI z dnia 21 marca 2025 r. o rozszerzeniu kryteriów kwalifikowalności grupy EBI w odniesieniu do inwestycji w bezpieczeństwo i obronność, aby ograniczyć wykluczone działania, zgodnie z propozycjami zatwierdzonymi przez przywódców UE na posiedzeniu Rady Europejskiej 6 marca 2025 r.;

11. z zadowoleniem przyjmuje stałą i zwiększoną rolę EBI we wzmacnianiu bezpieczeństwa Europy poprzez ukierunkowane inwestycje w infrastrukturę zarówno obronną, jak i cywilną, zgodnie z szerszymi celami UE dotyczącymi promowania innowacji i zwiększania bezpieczeństwa Unii; podkreśla, że EBI powinien nadal inwestować w bezpieczną Europę, wspierając europejską bazę technologiczno-przemysłową sektora obronnego, a także udostępnianie produktów, usług i technologii, które wzmacniają europejskie zdolności obronne, badania i rozwój oraz innowacje; apeluje o dalsze dostosowanie zakresu kwalifikujących się inwestycji, aby zrealizować ambitny cel, jakim jest wkład w obronność i bezpieczeństwo Europy;

12. zwraca uwagę na znaczny wzrost finansowania EBI na rzecz bezpieczeństwa i obrony z 0,5 mld EUR w 2023 r. do 1,04 mld EUR w 2024 r. oraz dalsze zwiększenie w 2025 r.; zwraca uwagę, że obecna inicjatywa strategiczna EBI na rzecz bezpieczeństwa w Europie o wartości 8 mld EUR zostanie włączona do stałego, przekrojowego celu polityki publicznej, aby uzupełnić istniejące cele polityki publicznej, zlikwidować wcześniej ustalone pułapy, jeśli chodzi o finansowanie bezpieczeństwa, oraz umożliwić większe i elastyczne wsparcie odpowiadające priorytetom Rady; apeluje o wprowadzenie specjalnego rocznego załącznika sprawozdawczego, który byłby przedkładany Parlamentowi oraz dotyczył operacji w zakresie bezpieczeństwa i obrony, w tym również takich kwestii jak dodatkowość, szybkość wdrażania, zabezpieczenia zamówień, kontrole integralności i ustalenia dotyczące podziału ryzyka;

13. zachęca EBI do dalszego wzmacniania synergii z inwestycjami w obronność finansowanymi z budżetu UE oraz do ściślejszego dostosowywania tych inwestycji do inicjatyw ogólnounijnych; podkreśla potrzebę zapewnienia przez EBI, aby jego inwestycje uzupełniały szersze cele polityki obronnej Unii i przyczyniały się do osiągnięcia korzyści skali w obszarze europejskich zdolności obronnych;

14. odnotowuje znaczne rozszerzenie wsparcia EBI dla operacji związanych z bezpieczeństwem i obroną; podkreśla, że ewentualne rozszerzenie wsparcia EBI w dziedzinie bezpieczeństwa i obrony musi podlegać ścisłej przejrzystości, odpowiedzialności i zabezpieczeniom w zakresie praw człowieka, jasnym kryteriom wykluczenia, monitorowaniu końcowego wykorzystania i regularnym sprawozdaniom dla Parlamentu;

15. wzywa EBI do zidentyfikowania barier utrudniających inwestycje w obronność i ochronę granic, gdyż inwestycje te wzmacniają odporność i bezpieczeństwo Unii, przy czym jednocześnie należy zadbać o przestrzeganie prawa UE i o demokratyczny nadzór; podkreśla, że usunięcie przeszkód ma zasadnicze znaczenie dla wymiernej poprawy bezpieczeństwa; przypomina, że wszelkie przydziały środków przez EBI za pośrednictwem InvestEU i innych instrumentów finansowych na cele obronne i inwestycje w technologie krytyczne muszą w pełni uwzględniać interesy bezpieczeństwa narodowego państw członkowskich; podkreśla, że właściwe organy audytowe i organy instytucji UE powinny przeprowadzać szczegółowe i ciągłe kontrole audytowe podmiotów trzecich i państw trzecich, które są beneficjentami finansowania UE oraz realizują inwestycje i projekty w dziedzinie obronności, aby zapewnić przejrzyste wykorzystanie finansowania unijnego; zaznacza, że wyniki takich inwestycji i projektów nie mogą być sprzeczne z interesami bezpieczeństwa narodowego państw członkowskich; wzywa EBI do większego skupienia się na poprawie bezpieczeństwa regionalnego i odporności regionów; podkreśla

ważną rolę, jaką EBI może odegrać w tworzeniu infrastruktury wspierającej bezpieczeństwo regionalne i sprzyjającej większej współpracy między państwami członkowskimi w kwestiach energetyki i obronności;

16. z zadowoleniem przyjmuje ścisłą i zorganizowaną współpracę z Funduszem Innowacyjnym NATO z myślą o synergii i niepowielaniu wysiłków, w szczególności w zakresie zwiększania skali zastosowania technologii tam, gdzie kapitał prywatny jest niewystarczający;

Inwestycje w obszarach należących do kompetencji krajowych

17. przypomina, że problemy z dostępem mieszkań można skuteczniej rozwiązywać na szczeblu lokalnym lub krajowym; odnotowuje wysiłki grupy EBI na rzecz zapewnienia unijnej wartości dodanej przy podejmowaniu wyzwań związanych z mieszkalnictwem na szczeblu lokalnym i krajowym poprzez wspieranie skalowalnych rozwiązań, które uzupełniają wysiłki krajowe i przynoszą wymierne wyniki; dostrzega, że inwestycje w infrastrukturę mieszkaniową w słabiej rozwiniętych regionach są w pełni zgodne z mandatem EBI i z zapisanym w traktacie celem EBI polegającym na promowaniu spójności gospodarczej, społecznej i terytorialnej poprzez skupienie się na regionach słabiej rozwiniętych;

18. odnotowuje plan działania grupy EBI na rzecz przystępnych cenowo i zrównoważonych mieszkań oraz jej zobowiązanie do inwestowania w tym sektorze; odnotowuje zobowiązanie grupy EBI do zwiększenia inwestycji w infrastrukturę społeczną, w tym mieszkalnictwo socjalne i przystępne cenowo, zgodnie z jej priorytetami strategicznymi na lata 2024–2027 i planem operacyjnym na lata 2026–2028; odnotowuje potencjał ukierunkowanego wsparcia EBI na renowację istniejących zasobów mieszkaniowych w celu poprawy efektywności energetycznej, pod warunkiem że takie operacje wykażą dodatkowość i będą zgodne z zasadą optymalnego wykorzystywania środków finansowych;

19. przypomina o potrzebie zapewnienia dodatkowości i komplementarności z innymi funduszami publicznymi i kredytodawcami komercyjnymi przy jednoczesnym wdrażaniu Europejskiego filaru praw socjalnych, w tym również w dziedzinie edukacji, oraz podkreśla, że zaangażowanie EBI powinno ograniczać się do projektów o możliwym do wykazania stosunku wartości do ceny, takich jak transgraniczna infrastruktura badawcza lub programy na rzecz umiejętności mające na celu wyeliminowanie luk na rynku pracy w całej UE; podkreśla, że finansowanie EBI nie może zastępować krajowych budżetów edukacyjnych;

Wsparcie dla małych i średnich przedsiębiorstw, spółek o średniej kapitalizacji, przedsiębiorstw typu start-up i scale-up oraz innych przedsiębiorstw

20. podkreśla, że EBI musi skupić się na rzeczywistych niedoskonałościach rynku, finansowaniu i projektach wspieranych w ramach funduszy, których sektor prywatny nie sfinansowałby lub sfinansowałby jedynie na mniej korzystnych warunkach; uważa, że inwestycje EBI nie mogą zastępować kapitału prywatnego ani regularnych krajowych wydatków budżetowych; podkreśla, że ochrona konkurencji na rynku ma zasadnicze znaczenie;

21. podkreśla zasadniczą rolę dużych unijnych przedsiębiorstw w strukturze gospodarczej UE, w szczególności przedsiębiorstw działających w ważnych sektorach, takich jak energetyka, obronność i infrastruktura; apeluje o zrównoważone podejście, które zapewni dalsze wspieranie przez EBI dużych przedsiębiorstw unijnych w pozyskiwaniu kapitału inwestycyjnego na duże projekty i inicjatywy badawczo-rozwojowe, co przyczyni się do poprawy konkurencyjności UE na arenie międzynarodowej i do suwerenności gospodarczej;

22. zachęca EBI do kontynuowania roli, jaką odgrywa w poprawie dostępu do finansowania dla MŚP oraz przedsiębiorstw typu start-up i scale-up, gdyż jest to korzystne dla długofalowej konkurencyjności UE, a przedsiębiorstwa te często muszą się mierzyć z barierami w dostępie do finansowania od tradycyjnych instytucji finansowych; zachęca EBI również do udostępniania ukierunkowanego finansowania, które pozwali tym przedsiębiorstwom pozyskiwać wystarczające zasoby na rozwój i utrzymanie się na rynku; z zadowoleniem przyjmuje rosnącą liczbę instytucji partnerskich i apeluje o wspieranie tego trendu, aby osiągnąć szeroki zasięg geograficzny i sektorowy; wzywa EBI do zwiększenia udziału finansowania przeznaczonego na inwestycje poprawiające konkurencyjność, zwłaszcza w sektorach strategicznych, takich jak zaawansowana produkcja, technologie cyfrowe i odporność energetyczna;

23. odnotowuje ustalenia zawarte w sprawozdaniu specjalnym ETO nr 07/2025, potwierdzające znaczenie wsparcia pochodzącego od Europejskiego Funduszu na rzecz Inwestycji Strategicznych (EFIS), ale jednocześnie wskazujące na to, że nie wykazano wystarczająco jego dodatkowości i że Komisja nie zweryfikowała efektu wypierania wywołanego przez ten fundusz; zwraca uwagę, że te same obawy można również zgłaszać w odniesieniu do operacji EBI w ramach InvestEU; podkreśla zagrożenia związane z wypieraniem prywatnych inwestycji, takie jak sztuczna kompresja premii za ryzyko, zwłaszcza na rynkach takich jak energia odnawialna, co podważa sygnały cenowe, które kierują efektywnymi inwestycjami i mogą być postrzegane jako forma pseudoekologicznego marketingu; apeluje o oceny ex post dotyczące zjawiska wypierania;

24. zauważa, że pożyczki EBI wiążą się niekiedy z większymi obciążeniami administracyjnymi niż pożyczki komercyjne; ostrzega, że przez nadmierne wymogi sprawozdawcze finansowanie EBI jest

mniej atrakcyjne dla sektora prywatnego i może zniechęcać do realizacji opłacalnych ekonomicznie projektów; wzywa EBI do opublikowania planów zmniejszenia ograniczeń; wzywa Komisję i EBI do oceny sposobu, w jaki można przyspieszyć wprowadzanie produktów EBI na rynek oraz uprościć mandaty finansowe i wymogi w zakresie sprawozdawczości bez obniżania standardów kontroli; zwraca się do EBI o sporządzanie sprawozdań poświęconych takim kwestiom jak dowody na istnienie luk rynkowych, wyniki ex post, uproszczenia procedur administracyjnych, czas rozpatrywania spraw i obciążenia w postaci wymaganej dokumentacji, a to w kontekście inicjatyw grupy EBI w zakresie cyfryzacji i czasu potrzebnego do wprowadzenia produktów na rynek;

Spójność, klimat, cyfryzacja i zrównoważenie środowiskowe

25. podkreśla, że sprawozdawczość, której podstawą są wolumeny, mierzy produkty, a nie rezultaty; apeluje, by EBI nadal stosował wskaźniki zorientowane na rezultaty, takie jak emisje CO_2, których uniknięto, lub liczba nowych trwałych miejsc pracy w przeliczeniu na każde zainwestowane euro, a nawet aby wprowadził większą liczbę podobnych wskaźników; opowiada się za analizą porównawczą względem porównywalnych interwencji;

26. podkreśla, że sprawozdawczość w zakresie klimatu i zrównoważonego rozwoju musi opierać się na weryfikowalnych produktach i wynikach (w tym redukcji emisji, zwiększeniu odporności i efekcie mnożnikowym), wspieranych przez metodykę spójnego portfela i niezależną ocenę;

27. odnotowuje rekordowo wysokie finansowanie przez grupę EBI inwestycji w obszarze spójności w wysokości 38,3 mld EUR w 2024 r., co stanowi 48% całkowitego finansowania ze środków UE; wzywa EBI do publikowania danych dotyczących wpływu w podziale na regiony, aby umożliwić skuteczną kontrolę;

28. wzywa EBI do zwiększenia przejrzystości w odniesieniu do jego celów przekrojowych przez wyraźne rozróżnienie między celami zleconymi na mocy przepisów UE a celami zainicjowanymi przez EBI; domaga się szczegółowego wskazania, w jaki sposób różne cele konkurują o zasoby; ostrzega, że ciągła akumulacja pokrywających się celów w zakresie włączania w główny nurt polityki grozi powstaniem struktury portfela, która z matematycznego punktu widzenia nie ma sensu; wzywa EBI do przejrzystego informowania o kompromisach między konkurującymi ze sobą celami politycznymi; ponownie podkreśla, że cele dotyczące głównego nurtu należy oceniać pod kątem ich rzeczywistego wpływu; zauważa, że biorąc pod uwagę obecny kontekst geopolityczny i zagrożenia bezpieczeństwa, przed jakimi stoi Europa, należy zwiększyć inwestycje w obronność i bezpieczeństwo, w tym wsparcie na rzecz infrastruktury ochrony granic zewnętrznych;

29. wzywa EBI i EFI do wspierania inwestycji w cyberbezpieczeństwo, nadzór i technologie cyfrowe, aby uczynić Europę bardziej odporną, a jednocześnie wzmocnić istniejące mechanizmy współpracy i ochronę krytycznych usług;

Działalność EBI poza UE

30. domaga się, aby skala udzielania pożyczek poza UE podlegała solidnym zabezpieczeniom w zakresie przejrzystości, zwalczania nadużyć finansowych, przestrzegania sankcji, praw człowieka i praworządności, aby brano pod uwagę współpracę w zakresie umów powrotowych oraz aby skala udzielania pożyczek była zgodna z celami polityki zewnętrznej UE; apeluje o bardziej rygorystyczne kontrole ex ante i ex post, w tym również identyfikowalność beneficjentów końcowych, a także o solidne środki antykorupcyjne, większą lub równoważną przejrzystość, oceny wpływu ex ante oraz pełną odpowiedzialność publiczną we wszystkich operacjach EBI poza UE;

31. z uznaniem odnosi się do przyjęcia w 2024 r. Instrumentu na rzecz Ukrainy, który jest rozwinięciem inicjatywy EBI „UE na rzecz Ukrainy” i stanowi mechanizm wsparcia w oparciu o środki z budżetu UE; zachęca państwa członkowskie, by zapewniły dalsze udzielanie temu krajowi solidnego wsparcia zgodnie z jego potrzebami; wzywa EBI do zapewnienia przejrzystości i identyfikowalności jego projektów w Ukrainie; podkreśla, jak ważne jest wzmocnienie zdolności administracyjnych i audytowych ukraińskich organów, którym powierzono wdrażanie, monitorowanie i kontrolowanie finansowanych działań;

32. zauważa, że od początku rosyjskiej wojny napastniczej EBI wypłacił Ukrainie 2,3 mld EUR w ramach pomocy doraźnej i wsparcia projektów; zauważa, że ekspozycja EBI z tytułu pożyczek wypłaconych w Ukrainie jest w przeważającej mierze objęta gwarancjami UE w ramach upoważnienia EBI do udzielania pożyczek na rzecz państw trzecich[4]; podkreśla, że wsparcie EBI dla sektora prywatnego umożliwia ukraińskim bankom udzielanie pożyczek na rzecz gospodarki realnej; zauważa, że na koniec 2024 r. EBI udzielił gwarancji finansowych na ekspozycje wobec kontrahentów zlokalizowanych w Ukrainie na kwotę 500,5 mln EUR, również w pełni zabezpieczone gwarancjami UE; zauważa, że EBI utrzymuje lokalną obecność w Ukrainie, a w biurze w Kijowie stopniowo

---

4 Na koniec 2024 r. całkowita ekspozycja z tytuły pożyczek wypłaconych wyniosła 3 227,1 mln EUR (w porównaniu z 3 144,3 mln EUR na koniec 2023 r.), z czego 3 068,1 mln EUR (95%) jest zabezpieczone kompleksowymi gwarancjami UE, 146,6 mln EUR (5%) jest zabezpieczone gwarancją UE obejmującą ryzyko polityczne, a 12,4 mln EUR jest objęte mechanizmem opartym na podziale ryzyka (w porównaniu z odpowiednio: 2 962,7 mln EUR, tj. 94%, 166,8 mln EUR, tj. 5%, oraz 14,8 mln EUR, tj. 1%, na koniec 2023 r.).

ponownie zatrudnia się pracowników; ponownie wzywa EBI do regularnego przekazywania władzy budżetowej i odpowiednim organom kontrolnym szczegółowych informacji na temat wydatkowania i wdrażania środków objętych gwarancjami UE;

33. zauważa, że w 2024 r. grupę EBI wybrano na jednego z głównych partnerów wykonawczych ram inwestycyjnych dla Ukrainy będących częścią Instrumentu na rzecz Ukrainy, w ramach którego UE przeznaczy 50 mld EUR w latach 2024–2027 na finansowanie ukraińskiego budżetu państwa, stymulowanie inwestycji i zapewnienie wsparcia technicznego; zauważa, że ramy te obejmują gwarancje i dotacje dla europejskich i innych instytucji finansowania rozwoju oraz że co najmniej 2 mld EUR dostępnego wsparcia ma na celu utrzymanie pożyczek EBI dla sektora publicznego;

34. przypomina, że EBI ma obowiązek zapobiegać nadużyciom finansowym i korupcji podczas realizacji projektów grupy EBI w Ukrainie oraz rozwiązywać ewentualne problemy związane z nadużyciami i korupcją; wyraża zadowolenie z ustaleń dotyczących współpracy z ukraińskimi organami antykorupcyjnymi i dochodzeniowymi oraz zwraca się do EBI o uwzględnienie w sprawozdaniu dla Parlamentu informacji na temat gwarancji integralności, ograniczania ryzyka nadużyć finansowych i mechanizmów odzyskiwania środków w przypadku operacji związanych z Ukrainą przy jednoczesnym zapewnieniu bezpieczeństwa operacyjnego i poufności; ponownie apeluje o dopilnowanie, by wdrażaniu pomocy finansowej towarzyszyły skuteczne mechanizmy nadzoru, i utrzymuje, że w związku ze wspieranymi i wspomaganymi projektami EBI powinien przez cały czas sprawować wyraźny i nieograniczony nadzór nad inwestycjami poza granicami UE;

35. odnotowuje, że Rada Dyrektorów EBI przyjęła strategiczny plan działania EBI Global; odnotowuje ponadto rolę EBI w ramach strategii Global Gateway oraz jego partnerstwo z Drużyną Europy i partnerami z ONZ z myślą o osiąganiu jak największego wpływu na szczeblu lokalnym; wzywa EBI i państwa członkowskie do wzmocnienia roli europejskich banków prorozwojowych i innych międzynarodowych instytucji finansowych, aby pomóc w dalszym wykorzystywaniu inwestycji publicznych i prywatnych; apeluje do EBI, by w ramach swoich projektów poza granicami UE koncentrował się również na niezwykle ważnych usługach publicznych;

36. zauważa, że Ukraina broni się przed nielegalną agresją Rosji i że działania antykorupcyjne muszą być kontynuowane w jak najszerszym zakresie przy jednoczesnym uwzględnieniu tych nadzwyczajnych okoliczności; podkreśla, że solidne środki służące zwalczaniu nadużyć finansowych i korupcji mają zasadnicze dla utrzymania zaufania podatników i zapewnienia stałego publicznego

poparcia dla Ukrainy; wzywa EBI do dopilnowania, by środki z Instrumentu na rzecz Ukrainy podlegały rygorystycznym standardom kontroli; utrzymuje, że EBI powinien sprawować nieograniczony nadzór nad wszystkimi swoimi inwestycjami poza UE;

37. wzywa EBI do zadbania o to, aby zwłaszcza w przypadku wszystkich działań poza granicami UE we wszystkich umowach z pośrednikami, instytucjami partnerskimi i podmiotami wdrażającymi zapisywano skuteczne prawa dostępu dla ETO, Europejskiego Urzędu ds. Zwalczania Nadużyć Finansowych (OLAF) i Prokuratury Europejskiej oraz przewidywano dostępność ścieżek audytu aż do poziomu odbiorców końcowych, o ile jest to wykonalne, zgodnie z unijnymi przepisami dotyczącymi ochrony interesów finansowych UE;

Struktura rozliczalności w EBI

38. zauważa, że obecny poziom rozliczalności grupy EBI jest wynikiem działania EBI w ramach podwójnego systemu, w którym operacje wspierane z budżetu UE są pośrednio kontrolowane przez Komisję, ETO i Parlament w jego decyzji w sprawie absolutorium z wykonania budżetu UE, natomiast operacje finansowane z zasobów własnych EBI pochodzących z państw członkowskich (dotyczy to ponad trzech czwartych operacji EBI) w dużej mierze nie podlegają systematycznej kontroli zewnętrznej ani krajowej czy europejskiej kontroli parlamentarnej; zauważa również, że EBI nie podlega żadnemu zewnętrznemu nadzorowi bankowemu w przeciwieństwie do Europejskiego Banku Centralnego, który jest nadzorowany przez Jednolity Mechanizm Nadzorczy;

39. zauważa, że EBI dysponuje rozbudowaną wewnętrzną architekturą rozliczalności oraz że zewnętrzny audytor sprawuje nadzór nad operacjami EBI i jego systemem rachunkowości; zgadza się, że taka struktura jest zasadniczo zgodna z praktyką międzynarodową; podkreśla, że wraz z rozszerzaniem tradycyjnej roli EBI oraz rosnącym wykorzystaniem złożonych instrumentów finansowych i działań łączonych coraz częściej podaje się w wątpliwość przejrzystość i ujawnianie informacji przez EBI, jego ramy etyczne stają się niewystarczające, sprawozdawczość wobec Parlamentu ma charakter sporadyczny, współpraca z Europejskim Rzecznikiem Praw Obywatelskich ulega zmianie, a rola ETO jest ograniczona przez obowiązujące przepisy i porozumienia wykonawcze; podkreśla potrzebę podjęcia konkretnych działań przez EBI w celu rozwiązania tej sytuacji, stosownie do wcześniejszych apeli zawartych w rezolucjach Parlamentu oraz gotowości do dialogu i współpracy deklarowanej przez europejski organ budżetowy i organ udzielający absolutorium;

40. przypomina o ustaleniach zawartych w oświadczeniu komitetu kontaktowego (CC 1/2025), w którym to oświadczeniu oficjalnie zidentyfikowano krytyczne braki w zakresie zewnętrznego audytu

publicznego EBI; zwraca uwagę na paradoks polegający na rozszerzaniu mandatu EBI oraz gwarancji budżetowych UE przy jednoczesnym utrzymywaniu ograniczonych uprawnień kontrolnych; wzywa EBI do aktywnego zaangażowania w ten proces krajowych najwyższych organów kontroli, aby zapewnić rozliczalność za operacje, które nie są obecnie objęte działaniami ETO, oraz zagwarantować solidną rozliczalność i nadzór, w tym poprzez regularną wymianę informacji na temat obszarów ryzyka i działania następcze w związku z zaleceniami z audytu; powtarza, że do zapewnienia ETO – w ramach sprawowanego przezeń mandatu – pełnego i nieograniczonego dostępu do wszystkich operacji EBI, tak aby dostosować demokratyczną rozliczalność do rozwijającej się ekspozycji finansowej EBI, konieczna jest zmiana traktatowa;

41. wyraża zaniepokojenie upadłością przedsiębiorstwa Northvolt AB zajmującego się produkcją baterii, które złożyło wniosek o ogłoszenie upadłości w Szwecji 12 marca 2025 r., po tym jak skorzystało ze znaczącego pakietu pożyczkowego EBI w wysokości nieco ponad 942,6 mln EUR, podpisanego w 2020 r. w ramach finansowania dłużnego pozyskanego na rozbudowę gigafabryki; zauważa, że podobne ryzyko istnieje w przypadku podobnych przedsięwzięć na dużą skalę takich jak Stegra (H2 Green Steel); wzywa do ujawnienia ocen ryzyka sporządzonych przez EBI oraz ocen sporządzonych po przeprowadzeniu operacji, w tym oceny ekspozycji finansowej i adekwatności wskaźników wczesnego ostrzegania, jak tylko pozwolą na to toczące się procesy; domaga się przeglądu wniosków wyciągniętych w przypadku przedsiębiorstwa Northvolt; apeluje do Komisji i Rady Dyrektorów EBI o ustanowienie mechanizmów wczesnego wykrywania ryzyka systemowego związanego ze sztandarowymi inwestycjami, aby zapobiec powtarzaniu się podobnych sytuacji; wzywa EBI do opublikowania, w sposób odpowiednio zagregowany i zgodny z zasadami poufności, profili oceny ryzyka tych i innych podobnych projektów, w tym również pod kątem ryzyka związanego z zarządzaniem, koncentracją i technologią; ponawia swój apel do EBI o przedstawienie szczegółowych informacji na temat oceny i procesu decyzyjnego przed inwestycją w Northvolt AB oraz o wyjaśnienie, w jaki sposób taki kluczowy projekt zakończył się niepowodzeniem pomimo zapewnień EBI, że odpowiednio i stale monitoruje on beneficjentów otrzymujących od niego wsparcie finansowe;

42. wzywa EBI do ustanowienia usprawnionych testów warunków skrajnych i limitów koncentracji ryzyka dla dużych projektów strategicznych oraz do składania Parlamentowi sprawozdań na temat łącznej ekspozycji na pojedynczych kredytobiorców wysokiego ryzyka;

43. wzywa EBI do systematycznej oceny i publicznego informowania o występowaniu opóźnień w płatnościach i upadłości beneficjentów w całym portfelu pożyczek; nalega, aby taka ocena obejmowała analizę

przyczyn źródłowych w celu ustalenia, czy niepowodzenia wynikają z niezachowania należytej staranności, wstrząsów zewnętrznych lub kwestii systemowych w metodach wyboru projektów; podkreśla, że przejrzysta sprawozdawczość ma zasadnicze znaczenie dla oceny, czy optymalnie wykorzystano środki finansowe, i dla utrzymania zaufania podatników;

44. zdecydowanie domaga się wzmocnienia procedur zapobiegania konfliktom interesów w świetle niedawnych przypadków efektu tzw. drzwi obrotowych i zaleceń Europejskiego Rzecznika Praw Obywatelskich; apeluje o zmianę kodeksu postępowania w celu egzekwowania bardziej rygorystycznych okresów karencji dla wiceprezesów EBI, upoważnienia Komisji ds. Etyki i Zgodności do nakładania środków ograniczających ryzyko oraz ustanowienia jaśniejszych zasad udziału wiceprezesów EBI w podejmowaniu decyzji dotyczących ich krajów pochodzenia; podkreśla opublikowane niedawno informacje o zidentyfikowaniu (od 2019 r.) pięciu byłych członków organów decyzyjnych EBI rzekomo zamieszanych w skandale związane z efektem tzw. drzwi obrotowych, w tym przypadek wiceprezesa EBI mianowanego członkiem zarządu podmiotu, dla którego jako przedstawiciel EBI podpisał on pożyczkę; zauważa, że okres karencji przedłużono do 24 miesięcy; przypomina, że członkowie Komitetu Zarządzającego są proszeni o poinformowanie Komisji ds. Etyki i Zgodności o wszelkich negocjacjach dotyczących przyszłego zatrudnienia i uzyskanie jej zgody na ich prowadzenie; podziela opinię Europejskiego Rzecznika Praw Obywatelskich, że należy wzmocnić rolę Komisji ds. Etyki i Zgodności EBI; przypomina, że środki łagodzące, takie jak wyodrębnienie i okresy karencji, powinny być postrzegane jako niepodważalne;

45. z niepokojem zauważa, że ujawniono audyt wewnętrzny EBI wskazujący na to, że przepisy dotyczące konfliktu interesów uznano za „wymagające znacznej poprawy”, gdyż najwyraźniej nie uwzględniają one oczywistych i potencjalnych konfliktów; podkreśla, że deklaracje interesów składane przez organy zarządzające i kontrolne EBI i EFI są niedostosowane do innych wielostronnych banków rozwoju i Europejskiego Banku Centralnego oraz muszą zostać niezwłocznie skorygowane; podkreśla brak uprawnień, niezależności i zakresu funkcji zgodności z zasadami etyki w EBI i EFI oraz ryzyko stwarzane przez złożone struktury raportowania prowadzące do ujawniania danych wrażliwych; apeluje do EBI o dostosowanie swoich przepisów do Sieci Etyki Organizacji Wielostronnych i o składanie sprawozdań z podejmowanych działań następczych;

46. jest świadomy, że rozporządzenie (WE) nr 1049/2001[5] formalnie nie ma zastosowania do EBI oraz że polityka przejrzystości EBI, oparta na domniemaniu jawności, ma funkcjonować oddzielnie od tego rozporządzenia, ale zgodnie z nim; w kontekście przeglądu polityki przejrzystości na rok 2026 wzywa EBI do ograniczenia wyjątków od domniemania jawności do absolutnie niezbędnych i uzasadnionych przypadków; wzywa EBI do publikowania bardziej szczegółowych protokołów posiedzeń Rady Dyrektorów, w tym protokołów głosowań i uzasadnień dotyczących poszczególnych projektów, przy jednoczesnym poszanowaniu uzasadnionej poufności, gdy jest to konieczne;

47. odnotowuje rosnącą liczbę spraw rozpatrywanych przez mechanizm rozpatrywania skarg EBI (113 spraw w 2024 r., 104 w 2023 r. i 97 w 2022 r.); podkreśla, że mechanizm rozpatrywania skarg pozostaje autoreferencyjnym procesem rozwiązywania sporów w pełni osadzonym w strukturze EBI kosztem jego niezależności, którego ustalenia podlegają przeglądowi i zatwierdzeniu przez te same struktury zarządzania, które ma kontrolować; zauważa, że nominacji dokonuje się wewnętrznie bez nadzoru zewnętrznego; ubolewa, że Radzie Dyrektorów nie zgłasza się poszczególnych przypadków, a jedynie zbiorcze podsumowania w sprawozdaniach półrocznych; wzywa EBI do zreformowania mechanizmu rozpatrywania skarg w celu zapewnienia rzeczywistej niezależności i rozliczalności zewnętrznej;

48. odnotowuje zwiększone obciążenie pracą Wydziału Dochodzeń (IG/IN) w 2024 r. (244 nowe zarzuty oraz 49 spraw skierowanych do OLAF-u i Prokuratury Europejskiej); ubolewa, że w sprawozdaniu rocznym IG/IN nadal brakuje odpowiednich informacji na temat skali finansowej, funduszy i upoważnień, których to dotyczy, rodzajów projektów, środków łagodzących i państw członkowskich, których to dotyczy; ponownie zwraca się do generalnego inspektora EBI i kierownika wydziału IG/IN o poprawę jakości danych i współpracę z Parlamentem z myślą o lepszej ochronie interesów finansowych, aby osiągnąć właściwą równowagę między przejrzystością a poufnością; podkreśla, że taka sprawozdawczość powinna obejmować analizę przyczyn źródłowych w celu ustalenia, czy niepowodzenia wynikają z niezachowania należytej staranności, czynników zewnętrznych czy też kwestii systemowych przy wyborze projektów;

49. z zadowoleniem przyjmuje współpracę grupy EBI z OLAF-em, Prokuraturą Europejską i Europolem oraz odnotowuje 29 odesłań do OLAF-u i 20 zgłoszeń do prokuratury w 2024 r.; z zadowoleniem przyjmuje zainteresowanie EBI uzyskaniem dostępu do

---

[5] Rozporządzenie (WE) nr 1049/2001 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 30 maja 2001 r. w sprawie publicznego dostępu do dokumentów Parlamentu Europejskiego, Rady i Komisji (Dz.U. L 145 z 31.5.2001, s. 43, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2001/1049/oj).

opracowanego przez Komisję narzędzia punktowej oceny ryzyka Arachne; wzywa Komisję do niezwłocznego ułatwienia takiego dostępu w celu wzmocnienia wykrywania nadużyć finansowych i zapobiegania im we wszystkich operacjach EBI;

50. z zaniepokojeniem zauważa, że autonomiczny system wykluczania EBI i system wczesnego wykrywania i wykluczania Komisji nie są w pełni równoważne i nie działają na zasadzie automatycznej wzajemności; wzywa EBI, by w pełni dostosował swoją politykę wykluczania do systemu wczesnego wykrywania i wykluczania Komisji pod względem standardów decyzyjnych, wyników i środków zaradczych, w tym również jeśli chodzi o systematyczne wzajemne uznawanie decyzji o wykluczeniu, o ile jest to prawnie możliwe; ponownie wzywa grupę EBI i Komisję do współpracy w identyfikowaniu ewentualnych luk i proponowaniu środków zaradczych, w tym przyspieszonej procedury egzekwowania decyzji EBI o wykluczeniu za pośrednictwem systemu wczesnego wykrywania i wykluczania;

51. z zadowoleniem przyjmuje program EBI dotyczący przestrzegania sankcji i nawołuje do regularnego składania sprawozdań na temat kontroli sankcji i zabezpieczeń przed ich obchodzeniem w operacjach finansowanych przez EBI; wzywa grupę EBI do poprawy procedur monitorowania inwestycji kapitałowych dokonywanych za pośrednictwem pośredników finansowych, w tym funduszy venture capital;

52. zauważa, że 10 czerwca 2024 r. EBI opublikował załącznik XII do regulaminu pracowniczego pt. „Ramy uznawania związków zawodowych w Europejskim Banku Inwestycyjnym”; zwraca uwagę na działania podejmowane przez EBI z myślą o dobrostanie pracowników, w tym jeśli chodzi o zdrowie psychiczne i równość szans; wzywa EBI do wzmocnienia polityki różnorodności i włączenia społecznego, w tym środków dotyczących włączenia osób z niepełnosprawnościami i równych szans; przypomina o znaczeniu sprawiedliwej reprezentacji geograficznej i równowagi płci podczas rekrutacji i na stanowiskach kierowniczych, a jednocześnie potwierdza, że głównym kryterium wyboru powinny być kwalifikacje, i zwraca się do EBI o przedstawienie sprawozdania na temat reprezentacji geograficznej i w odniesieniu do płci na wszystkich szczeblach hierarchii;

53. przypomina o znaczeniu ochrony sygnalistów i solidnych ram antykorupcyjnych;

Przejrzystość, kontrola i nadzór

54. przyznaje, że główne zadania audytowe powierzono Komitetowi Kontroli i Audytu EBI; uważa, że udział wykwalifikowanych przedstawicieli zewnętrznych w określonych zadaniach Komitetu

Kontroli i Audytu mógłby zwiększyć obiektywizm analiz tego komitetu;

55. zwraca uwagę, że w ostatnich latach nastąpiła poprawa, jeśli chodzi o przejrzystość i dostęp do informacji, co obejmuje wysiłki na rzecz poprawy dokumentacji procesu decyzyjnego, w tym również wskazywanie w stosownych przypadkach wymaganej większości głosów; zauważa, że ujawnianie informacji na poziomie projektu i identyfikowalność pozostają nierówne, zwłaszcza w przypadku operacji z udziałem pośredników finansowych i złożonych struktur gwarancyjnych; wzywa EBI do lepszego dostosowania swoich wewnętrznych wskaźników do ogólnounijnych standardów zrównoważonego rozwoju (na przykład poprzez usunięcie rozbieżności między odsetkiem działań w dziedzinie klimatu EBI a wskaźnikiem zielonych aktywów UE); przypomina, że odpowiednia sprawozdawczość jest niezbędnym warunkiem przejrzystości, i ubolewa, że sprawozdawczość dla Parlamentu sprowadza się do dobrowolnych i sporadycznych wystąpień prezesa EBI na posiedzeniu plenarnym bądź w komisji o kompetencjach sektorowych;

56. odnotowuje wyniki rankingu przejrzystości instytucji finansujących rozwój z 2025 r., w którym to rankingu EBI wypada gorzej niż inne wielostronne banki rozwoju, takie jak Bank Światowy, Azjatycki Bank Rozwoju i Afrykański Bank Rozwoju, pod względem ogólnych wskaźników przejrzystości; uznaje jednak znaczące mocne strony EBI wskazane w raporcie „Behind the Billions”[6] z listopada 2025 r., w którym ujawnianie informacji przez EBI uznano za dobrą praktykę umożliwiającą niemal pełną identyfikowalność jego finansowania działań w związku ze zmianą klimatu; podkreśla, że EBI powinien teraz wykorzystać swoją wiodącą pozycję w obszarze danych, aby dostarczać bardziej szczegółowe dane dotyczące efektów swoich inwestycji oraz stosować ujednolicone metody ich oceny, co umożliwi weryfikację efektywności i opłacalności jego inwestycji;

57. zdaje sobie sprawę, że pożyczki EBI nie podlegają takim samym obowiązkom w zakresie widoczności jak dotacje; zwraca się jednak do EBI o zadbanie o to, aby obowiązujące ramy umowne i prawne gwarantowały przejrzystość wszystkich projektów finansowanych z wykorzystaniem wsparcia EBI i wyraźnie wskazywały, że finansowanie odbywa się przy wsparciu obywateli państw członkowskich UE, co ma podnieść świadomość społeczną na temat wymiernych korzyści płynących z inwestycji unijnych i zwiększyć zaufanie podatników do wykorzystania zasobów publicznych;

---

6 Publish What You Fund, ‘Behind the Billions: Tracking the missing pieces of MDB climate finance data’ [Na co wydaje się miliardy – identyfikowalność danych finansowych dotyczących działań klimatycznych wielostronnych banków rozwoju], listopad 2025.

58. przypomina swoje uwagi na temat znaczenia pełnego wdrożenia polityki dotyczącej oszustw podatkowych, uchylania się od opodatkowania i unikania opodatkowania; z zadowoleniem przyjmuje testowanie nowego narzędzia oceny ryzyka uczciwości podatkowej w 2024 r. w celu oceny ryzyka podatkowego w projektach i oczekuje oceny wdrożenia w całej grupie w 2025 r.; ponawia apel do EBI, aby nie finansował beneficjentów ani pośredników finansowych, w przypadku których stwierdzono, że są zaangażowani w nadużycia podatkowe lub że istnieje co do tego wysokie ryzyko, i podkreśla, że podwójne opodatkowanie inwestycji transgranicznych, a także złożone otoczenie podatkowe ograniczają inwestycje;

59. ubolewa z powodu faktu, że EBI spóźnia się z działaniami następczymi w związku ze sprawozdaniem rocznym Parlamentu w sprawie kontroli jego działalności finansowej za 2023 r.[7], co jest niezgodne z praktyką wielu ostatnich lat; podkreśla, że bardziej ustrukturyzowana i przewidywalna współpraca byłaby korzystna dla obu stron; utrzymuje, że protokół ustaleń lub porozumienie międzyinstytucjonalne to zasadnicze elementy, jeśli chodzi o nawiązanie takiej współpracy w zakresie wymiany informacji oraz w zakresie przesłuchań i działań następczych, gdyż sformalizowałyby one praktyki już w dużej mierze stosowane przez EBI; z zadowoleniem przyjmuje deklarowaną przez EBI gotowość do nawiązania dialogu z myślą o tym, aby współpraca opierała się na przewidywalnych zobowiązaniach instytucjonalnych, a nie na nieformalnych ustaleniach; ponawia apel o szybkie sformalizowanie tej współpracy; nawołuje do zbadania dodatkowych sposobów poprawy koordynacji między Parlamentem Europejskim, parlamentami krajowymi i najwyższymi organami kontroli oraz do ściślejszej wymiany ze społeczeństwem obywatelskim i środowiskiem akademickim, co sprzyjałoby większej przejrzystości;

Działania następcze w związku z zaleceniami Parlamentu

60. wzywa EBI do terminowego realizowania zaleceń wydanych przez Parlament, do złożenia sprawozdania z osiągniętych wyników i wpływu działań podjętych w celu realizacji jego priorytetów i polityki UE, ze szczególnym uwzględnieniem:

    a) skutków (gospodarczych, środowiskowych i społecznych) swojej strategii inwestycyjnej i osiągniętych wyników, aby przyczynić się do zrównoważonego i stałego rozwoju rynku wewnętrznego w interesie UE,

---

[7] Rezolucja Parlamentu Europejskiego z dnia 6 maja 2025 r. w sprawie kontroli działalności finansowej Europejskiego Banku Inwestycyjnego – sprawozdanie roczne za 2023 r. (Dz.U. C, C/2026/574, 24.2.2026, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2026/574/oj).

b) działań podjętych w celu skuteczniejszego zapobiegania konfliktom interesów, nadużyciom finansowym, korupcji i innym potencjalnym formom uchybień oraz przeciwdziałania im;

c) nowych środków na rzecz większej przejrzystości;

d) środków mających na celu zwiększenie wsparcia dla MŚP i kwalifikujących się podmiotów gospodarczych w toku wdrażania polityki UE;

°

° °

61. zobowiązuje swoją przewodniczącą do przekazania niniejszej rezolucji Radzie i Komisji oraz zwraca się do Rady i do Rady Dyrektorów EBI o przeprowadzenie debaty na temat stanowisk przedstawionych przez Parlament w tej rezolucji.